

BARKA

ZWIĄZEK ORGANIZACJI
SIĘĆ WSPÓŁPRACY BARKA

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Wielkopolska Rada Koordynacyjna
Związek Organizacji Pozarządowych

DOŚWIADCZENIA

Z WDROŻENIA MODELU WSPÓŁPRACY ADMINISTRACJI
PUBLICZNEJ Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W WIELKOPOLSKICH SAMORZĄDACH

Wydawca:

Związek Organizacji Sieć Współpracy Barka

Lidia Węsierska-Chyc

Człowiek-najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WPROWADZENIE

Partnerstwo trzech podmiotów: Związku Organizacji Sieć Współpracy Barka, Wielkopolskiej Rady Koordynacyjnej Związków Organizacji Pozarządowych oraz Samorządu Województwa Wielkopolskiego realizowało od sierpnia 2014r. do czerwca 2015r. projekt „Obywatelska Wielkopolska”, którego celem było zwiększenie zakresu i poprawa jakości mechanizmów współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w wielkopolskich jednostkach samorządu terytorialnego.

Projekt zakładał wdrożenie w wielkopolskich JST Modelu Współpracy Administracji Publicznej i Organizacji Pozarządowych, który został opracowany w ramach projektu systemowego dzięki zaangażowaniu przedstawicieli Departamentu Pożytku Publicznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, Związku Miast Polskich, Colegium Civitas, Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, Instytutu Spraw Publicznych oraz Sieci SPLOT.

Model skupia się na kluczowych formach współpracy organizacji pozarządowych z władzami samorządowymi w ramach istniejących rozwiązań prawnych, przede wszystkim zapisów Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. U jego podstaw leży idea gminy i powiatu jako systemu powiązanych ze sobą elementów, o wyraźnych, nie tylko terytorialnych, ale również społecznych, gospodarczych i kulturowych granicach; jako przestrzeni, w której wszyscy jej mieszkańcy tak budują wzajemne relacje, aby nie tylko ze sobą współistnieć, ale również współpracować i tworzyć rzeczywistą wspólnotę lokalną. Społeczności lokalne stanowią jedną z podstaw ustroju demokratycznego, gdyż jego kluczowym elementem jest aktywne uczestnictwo obywateli w zarządzaniu sprawami publicznymi. Po okresie przemian ustrojowych w Polsce zaobserwowano wyraźny wzrost liczby i aktywności podmiotów trzeciego sektora. Działając w różnorodnych obszarach, nierzadko prowadzą one działalność pokrywającą się z zadaniami publicznymi, realizowanymi przez jednostki samorządu terytorialnego. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi może stanowić istotne wsparcie dla realizacji zadań i celów samorządu, a efektywna współpraca międzysektorowa sprzyja polepszeniu dialogu obywatelskiego, wzbogaceniu oferty usług dla mieszkańców, współdziałania w

rozwiązywaniu problemów. Na jakość współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi w największym stopniu wpływa – poza stanem współpracy finansowej i pozafinansowej – dostępność infrastruktury współpracy, ze szczególnym uwzględnieniem tych jej elementów, które przekładają się na proces komunikacji pomiędzy oboma sektorami, a także kultura relacji między obiema stronami.

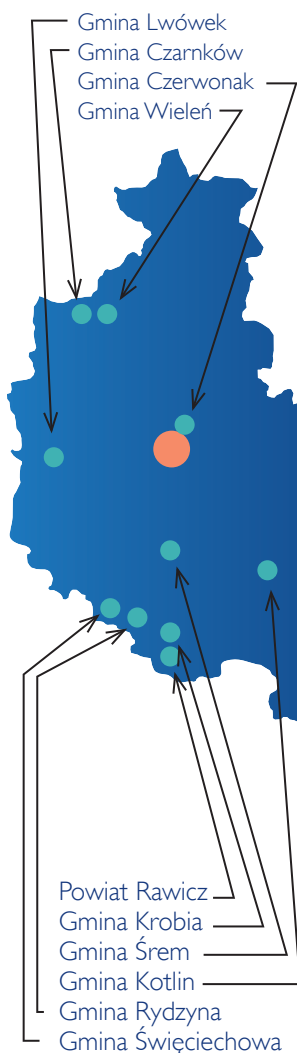
Model opracowany został na potrzeby obydwu partnerów współpracy - zarówno organizacji pozarządowych, jak i jednostek samorządu terytorialnego. Należy mieć jednak świadomość, że realizacja polityk publicznych na poziomie lokalnym stawia szczególne wymagania samorządom. Dlatego Model zawiera w szerszej mierze zagadnienia, które dotyczą samorządów i ich administracji, będących głównymi dysponentami procesów koniecznych do rozwoju współpracy.

W ramach projektu „Obywatelska Wielkopolska” w 9 gminach i 1 powiecie udzielone zostało szerokie wsparcie zarówno w zakresie zdiagnozowania obecnego poziomu i zakresu współpracy samorządu z organizacjami, jak również opracowania Roczego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi na 2016r., z wykorzystaniem elementów Modelu w trzech płaszczyznach:

Płaszczyzna I	Współpraca jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych w zakresie tworzenia polityk publicznych
Płaszczyzna II	Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych
Płaszczyzna III	Infrastruktura współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności

W każdym z 10 JST odbył się cykl spotkań z udziałem przedstawicieli lokalnej administracji publicznej i organizacji pozarządowych, w trakcie których zapoznali się oni z Modelem współpracy, a także wypracowali wspólnie Programy współpracy na 2016r., zawierające obszary opisane w Modelu.

SAMORZĄDY UCZESTNICZĄCE W PROJEKCIE

Gmina Czarnków – gmina wiejska położona w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim. W Gminie są 24 sołectwa, liczba ludności na koniec 2013r. to 11 270 osób. Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w 2013r. to 3144zł, a wydatki to 3042zł. W Gminie funkcjonuje 29 organizacji obywatelskich, w tym 10 Ochotniczych Straży Pożarnych. W Gminie Czarnków na działalność organizacji pozarządowych przeznaczono w roku 2013 – 20 tys. zł, i taką samą kwotę w 2014r.

Gmina Czerwonak – gmina wiejska położona w powiecie poznańskim, od zachodu graniczy z Poznaniem. W 2013r. liczba ludności wynosiła 26 750 mieszkańców. Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w 2013r. to 2963zł, a wydatki to 3027zł. W Gminie funkcjonuje 29 organizacji obywatelskich, w tym 13 działających na rzecz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. W Gminie Czerwonak na działalność organizacji pozarządowych przeznaczono w roku 2013 – 421 tys. zł, a w 2014r. – 91 tys. zł. Tak duża zmiana kwot wiąże się z tym, że od 2014r. z programu współpracy wyciągnięto zadania priorytetowe związane z szkoleniem sportowym.

Gmina Kotlin – gmina wiejska położona w powiecie jarocińskim. W 2013r. liczba ludności wynosiła 7 329 mieszkańców. Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w 2013r. to 3158 zł, a wydatki to 3159 zł. W Gminie funkcjonuje 7 organizacji obywatelskich, w tym 1 działająca na rzecz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz 1 OSP. W Gminie Kotlin na działalność organizacji pozarządowych przeznaczono w roku 2013 - 40 tys. zł, a w 2014 r. - 45 tys. zł.

Gmina Krobia – gmina wiejska położona w powiecie jarocińskim. W 2013r. liczba ludności wynosiła 13 003 mieszkańców. Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w 2013r. to 2720 zł, a wydatki to 2639 zł. W Gminie funkcjonują 32 organizacje obywatelskie, w tym 7 działających na rzecz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. W Gminie Krobia na działalność organizacji pozarządowych przeznaczono w roku 2013 – 200 tys. zł, i taką samą kwotę w roku 2014.

Gmina Lwówek – gmina miejsko-wiejska położona w powiecie nowotomskim. W 2013r. liczba ludności wynosiła 9356 mieszkańców. Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w 2013r. to 3152 zł, a wydatki to 3301 zł. W Gminie funkcjonuje 50 organizacji, w tym 10 Ochotniczych Straży Pożarnych oraz 11 pod-

miotów działających na rzecz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. W Gminie Lwówek na działalność organizacji pozarządowych przeznaczono w roku 2013 – 200 tys. zł, i taką samą kwotę w roku 2014.

Gmina Rydzyna – gmina miejsko-wiejska położona w powiecie leszczyńskim. W 2013r. liczba ludności wynosiła 8738 mieszkańców. Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w 2013r. to 2718 zł, a wydatki to 2712 zł. W Gminie funkcjonują 23 organizacje, w tym 5 Ochotniczych Straży Pożarnych. W Gminie Rydzyna na działalność organizacji pozarządowych przeznaczono w roku 2013 – 70 tys. zł, w roku 2014 – 75 tys. zł.

Gmina Śrem - gmina miejsko-wiejska położona w powiecie śremskim. W 2013r. liczba ludności wynosiła 41 378 mieszkańców. Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w 2013r. to 2512 zł, a wydatki to 2558 zł. W Gminie funkcjonuje 60 organizacji. Na działalność organizacji pozarządowych przeznaczono w roku 2013 – 1 368 000 zł, a w 2014 r. – 1 956 500 zł.

Gmina Świąciechowa - gmina wiejska położona w powiecie leszczyńskim. W 2013r. liczba ludności wynosiła 7661 mieszkańców. Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w 2013r. to 2501 zł, a wydatki to 2527 zł. W Gminie funkcjonuje 18 organizacji, w tym 9 Ochotniczych Straży Pożarnych oraz 5 podmiotów działających na rzecz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. W Gminie Świąciechowa na działalność organizacji pozarządowych przeznaczono w roku 2013 – 94 tys. zł, a w 2014r. – 95 tys. zł.

Gmina Wieleń - gmina miejsko-wiejska położona w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim. W 2013r. liczba ludności wynosiła 12 686 mieszkańców. Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w 2013r. to 2972 zł, a wydatki to 3828 zł. W Gminie funkcjonuje 45 organizacji, w tym 3 Ochotnicze Straże Pożarne, 7 Kół Gospodyń Wiejskich oraz 9 podmiotów działających na rzecz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. W Gminie Wieleń na działalność organizacji pozarządowych przeznaczono w roku 2013 – 160 tys. zł, i taką samą kwotę w 2014r.

Powiat Rawicz – położony jest w południowej części województwa wielkopolskiego na granicy z województwem dolnośląskim. Liczba mieszkańców w 2013r. wynosiła 60 393. Jest to najmniejszy pod względem powierzchni powiat w województwie. W jego skład wchodzi 4 gminy miejsko-wiejskie (Bojanowo, Jutrosin, Miejska Górka, Rawicz), 1 gmina wiejska (Pakośław) oraz 4 miasta (Bojanowo, Jutrosin, Miejska Górka, Rawicz). Dochody ogółem budżetu powiatu na 1 mieszkańca w 2013r. to 813 zł, a wydatki to 769 zł. W Powiecie funkcjonuje 168 organizacji, w tym 59 to ochotnicze straże pożarne. W Powiecie Rawickim na działalność organizacji pozarządowych przeznaczono w roku 2013 – 67 tys. zł., a w 2014 – 72 tys. zł.

Roll-up Zakładu Makerspace prowadzonego przez Fundację Animatomia w Poznaniu

OPIS PRZEBIEGU PRAC NAD PROGRAMAMI WSPÓŁPRACY NA 2016R.

W każdej JST odbył się cykl 6 spotkań, w trakcie których przedstawiciele administracji publicznej i organizacji zapoznali się szczegółowo z założeniami Modelu współpracy i opracowali projekt programu współpracy na 2016r. Cykl ten został poprzedzony w każdej JST jednym spotkaniem, w trakcie którego eksperci WRK przeprowadzali diagnozę stanu współpracy z wykorzystaniem specjalnego narzędzia – lokalnego indeksu współpracy. Taka ocena zostanie też przeprowadzona na koniec cyklu i ma za zadanie zbadać, jak zmieniło się postrzeganie współpracy dzięki wspólnej pracy nad Programem i wprowadzeniu do niego nowych rozwiązań. Uzupełnieniem tak pomyślanego schematu działań były wizyty studyjne, w których mogli wziąć udział uczestnicy spotkań. Ich celem było pokazanie ciekawych przykładów współpracy w gminach województwa wielkopolskiego. Przy czym odwiedzane były również gminy biorące udział w projekcie.

Stowarzyszenie Integracyjne Wspólnoty Barka w Chudobczycach

PUNKT WYJŚCIA – INDEKS WSPÓŁPRACY

Pierwszym krokiem realizowanym w każdym z 10 JST było przeprowadzenie diagnozy stanu współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych za pomocą specjalnego narzędzia – Lokalnego Indeksu Jakości Współpracy¹. Eksperti WRK zorganizowali po jednym spotkaniu w każdej gminie i powiecie, których celem, zgodnie z ideą Niebędnika IJW, było „pomóc przedstawicielom organizacji pozarządowych i administracji samorządowej w dokonaniu wspólnej oceny wzajemnych relacji i jakości współpracy oraz sformułowaniu pomysłów, jak te relacje poprawić i spowodować, żeby współpraca przyczyniała się do podniesienia jakości życia mieszkańców wspólnoty samorządowej”.

W trakcie spotkań zachowane zostały zasady zalecane przez autorów Niebędnika IJW: ocena była przeprowadzana wspólnie przez przedstawicieli administracji i organizacji, a zasadniczym jej elementem była moderowana dyskusja, realizowana według przygotowanego wcześniej scenariusza. Wykorzystano przy tym ankietę do zbierania opinii o współpracy. Poniżej znajdują się wyniki badania prowadzonego w trzech płaszczyznach Modelu:

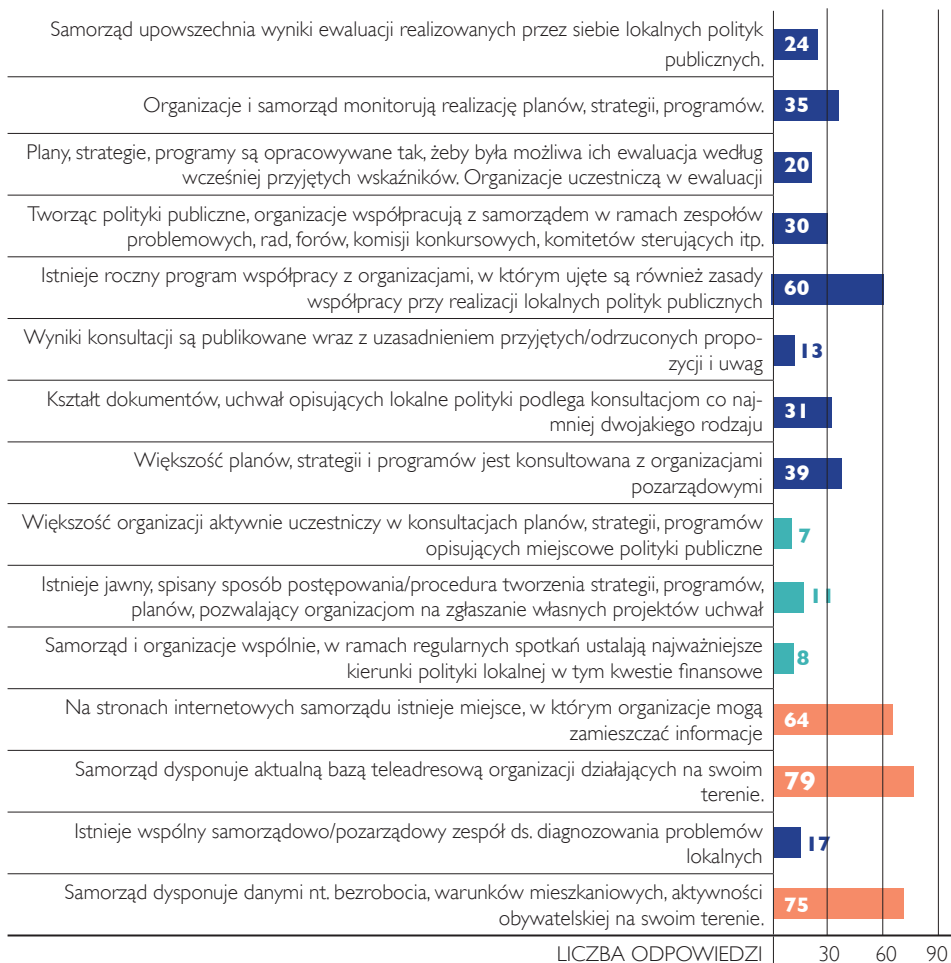
¹ Publikacja zawierająca opis IJW. Niebędnik IJW, została opracowana przez Grzegorza Makowskiego w ramach projektu „Model Współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych – wypracowanie i upowszechnianie standardów współpracy” i jest ona ogólnodostępna na stronie Departamentu Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej; http://www.pok541.pozYTEK.gov.pl/files/Model/Produkty/odbior-%20na%20strone/LijW_Niebenednik.PDF.

PŁASZCZYZNA I: WSPÓŁPRACA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W ZAKRESIE TWORZENIA POLITYK PUBLICZNYCH

Tworzenie polityk publicznych

Czy w naszym samorządzie istnieje tego typu rozwiązanie? (N 102)

Na podstawie przeprowadzonego badania widoczne jest, że realizacja działań z zakresu pierwszej płaszczyzny Modelu współpracy jest najslabiej rozwinięta w stosunku do pozostałych dwóch płaszczyzn. Najwięcej pozytywnych odpowiedzi dotyczyło mało wymagających obszarów, takich jak dysponowanie przez samorząd aktualną bazą organizacji działających na swoim terenie, czy też danymi na temat bezrobocia, warunków mieszkaniowych i aktywności obywatelskiej. Prawie równie dużo pozytywnych odpowiedzi uzyskało pytanie dotyczące możliwości zamieszczania przez organizacje informacji na stronach internetowych samorządu.

Interesujące jest, że tylko około 60% osób biorących udział w spotkaniach odpowiedziało twierdząco, że „Istnieje roczny program współpracy z organizacjami, w którym ujęte są również zasady współpracy przy realizacji lokalnych polityk publicznych”. Może to świadczyć albo o tym, że przedstawiciele organizacji nie mają świadomości istnienia takiego programu, albo że programy takie na ogół nie zawierają zasad współpracy przy realizacji lokalnych polityk publicznych.

Najslabiej wypadły odpowiedzi na pytania dotyczące istoty partnerskiego kształtowania polityk publicznych. Brakuje wspólnego ustalania najważniejszych kierunków lokalnej polityki, organizacje mało aktywnie uczestniczą w konsultowaniu dokumentów o charakterze strategicznym, nie ma też spisanych zasad tworzenia takich dokumentów, pozwalający na zgłaszanie organizacjom własnych projektów uchwał.

Warto podkreślić, że te deficyty współpracy nie dotyczą wyłącznie JST biorących udział w projekcie. Jest to zjawisko rozpowszechnione w polskich samorządach, co wskazuje jak bardzo potrzebne jest wprowadzanie nowych standardów partnerskiego współdziałania na poziomie lokalnym.

Spotkanie z Marią Sadowską
w siedzibie Fundacji Pomocy
Wzajemnej Barka w Poznaniu

PŁASZCZYZNA II: WSPÓŁPRACA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ PUBLICZNYCH

Realizacja zadań publicznych

Czy w naszym samorządzie istnieje tego typu rozwiązanie? (N 102)

LICZBA ODPOWIEDZI 30 60 90

*Dom ekologiczny Zbyszka Ściany
w Marszewie wykonany w technologii
gliniano-słomianej*

W drugiej płaszczyźnie najmniej pozytywnych odpowiedzi dotyczy wieloletnich umów na realizację zadań publicznych przez organizacje. Pomimo wielu korzyści, płynących z tego typu umów dla obu stron i możliwości prawnych, samorządy ciągle mają obawy, aby wychodzić z umowami poza okres jednego roku. Przy realizacji zadań publicznych administracja i organizacje rzadko współpracują w ramach zespołów problemowych, rad czy forów. Nie są rozpowszechnione również partnerstwa projektowe tych podmiotów, a zasady ich powoływania nie są ujmowane w programach współpracy. To poważny deficyt, gdyż wspólna realizacja projektów na rzecz społeczności lokalnej wzmacnia organizacje i zwiększa ich dostęp do środków zewnętrznych. Rozpoczynający się właśnie nowy okres programowania środków unijnych będzie preferował tego typu partnerstwa, co może skłonić samorządy do ich zawierania.

Dość zaskakujący jest fakt, że najwięcej pozytywnych odpowiedzi (prawie 80%) uzyskało pytanie o wykonywanie przez organizacje powierzonych im zadań publicznych według ustalonych standardów. W zasadzie na poziomie lokalnym nie ma spisanych standardów realizacji poszczególnych zadań. Przedstawiciele organizacji rozumieli przez to raczej postępowanie zgodne z obowiązującymi przepisami. Warto będzie się nad tą sprawą w przyszłości pochylić: czy takie standardy są potrzebne i jaką powinny mieć formę, żeby nie ograniczyć podejścia innowacyjnego i twórczego.

Ponad 70% osób uważa, że samorząd udziela organizacjom wsparcia merytorycznego przy realizacji zadań publicznych. Warto tu jednak podkreślić, że wsparcie to dotyczy przeważnie zadań zleczanych przez dany samorząd. Rzadko w gminie można uzyskać pomoc w realizacji zadań publicznych współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych. A taka pomoc jest bardzo potrzebna, jeżeli lokalne organizacje mają być skuteczne w pozyskiwaniu środków spoza gminy czy powiatu.

Prawie tyle samo osób uważa, że organizacje realizując zadania promują ich rezultaty we współpracy z samorządem a także, że samorząd umożliwia korzystanie organizacjom z majątku komunalnego i publicznej infrastruktury. Wydaje się, że w przypadku tego ostatniego punktu 65% pozytywnych odpowiedzi to wciąż za mało. Tego typu wsparcie powinno być zdecydowanie bardziej rozpowszechnione, ponieważ skierowane jest do podmiotów działających w sferze pożytku publicznego.

*Restauracja Wspólny Stół
prowadzona przez spółdzielnię
socjalną osób prawnych
w Poznaniu na Śródce*

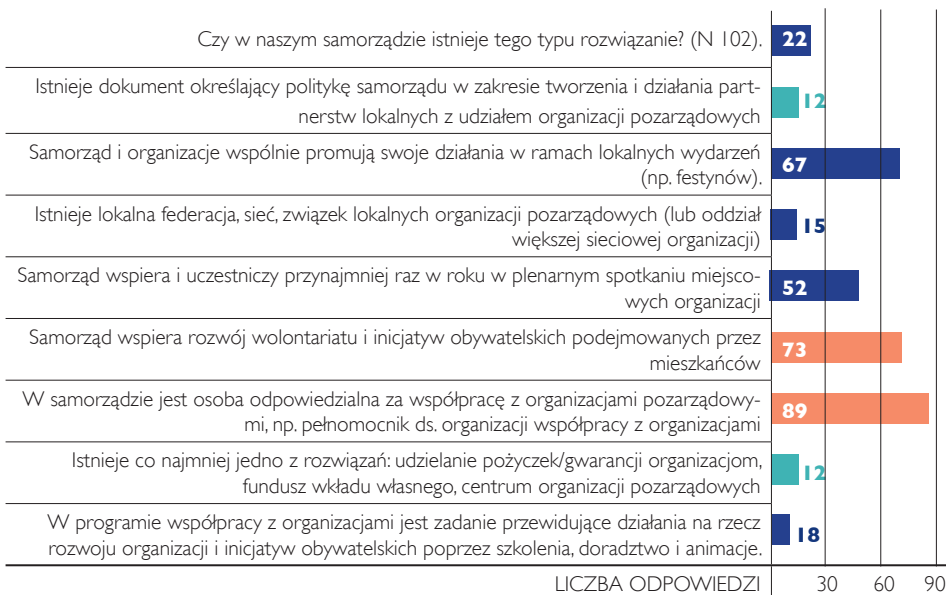

PŁASZCZYZNA III: INFRASTRUKTURA WSPÓŁPRACY, TWORZENIE WARUNKÓW DO SPOŁECZNEJ AKTYWNOŚCI

Rozwijanie infrastruktury współpracy

Czy w naszym samorządzie istnieje tego typu rozwiązanie? (N 102)

W trzeciej płaszczyźnie najsłabiej oceniono istnienie w samorządach wsparcia dla organizacji w postaci co najmniej jednego z rozwiązań: udzielania pożyczek/gwarancji organizacjom, funduszu wkładu własnego, centrum organizacji pozarządowych. Brak centrum ngo jest uzasadniony, gdyż w projekcie brały udział w zdecydowanej większości małe gminy. Natomiast dwie pierwsze formy wsparcia powinny zostać wdrożone znacznie szerzej, leży to w interesie samych samorządów. Lokalne organizacje będą mogły dzięki takiemu wsparciu korzystać z zewnętrznych funduszy (UE, FIO) i „ściągać” do gminy dodatkowe środki na realizację działań skierowanych do mieszkańców. Brak możliwości wniesienia wkładu własnego czy wyłożenia własnych środków, zanim zostaną one refundowane, w praktyce eliminuje małe organizacje z różnego typu konkursów, dusząc ich potencjał.

Również jedynie nieco ponad 10% uczestników badania wskazało na istnienie dokumentu określającego politykę samorządu w zakresie partnerstw lokalnych. W praktyce oznacza to bardzo niską świadomość przedstawicieli administracji publicznej na temat wagi zawiązywania takiego partnerstwa i roli, jaką może ono odegrać w realizacji działań na rzecz społeczności lokalnej.

Badanie wykazało także brak lokalnych federacji czy sieci organizacji pozarządowych. W połączeniu z brakiem partnerstwa lokalnego może to stanowić poważny deficyt w konsolidowaniu środowiska, w szczególności w zakresie współtworzenia polityki publicznych.

Spotkanie z wójtem
Bolesławem Chwarściankiem
w Fundacji Gębiczyn

< obok
Fundacja Gębiczyn
- Stara stajnia

Prawie 90% badanych wskazało na istnienie w samorządzie osób odpowiedzialnych za współpracę z organizacjami. Jednak należy podkreślić, że w przeważającej liczbie przypadków osoby te łączą w administracji po kilka różnych funkcji. Współpraca z organizacjami jest tylko jednym z zadań, co czasami odbija się niekorzystnie na jej jakości.

Zaskakujące jest, że nieco ponad 70% uczestników badania wskazało, iż samorząd wspiera rozwój wolontariatu i inicjatyw podejmowanych przez mieszkańców. Klóci się to z wynikami badań ogólnopolskich, które wskazują na ogromny deficyt rozwoju wolontariatu w naszym kraju w porównaniu z innymi krajami UE. Być może jednak w mniejszych gminach społeczne zaangażowanie mieszkańców wymyka się formalnemu ujęciu – mieszkańcy nie nazywają tego „wolontariatem”. W trakcie przeprowadzania lokalnego indeksu sprawa ta została wyjaśniona i stąd zapewne tak wysoka ocena tego punktu.

Doświadczenia z wdrożenia Modelu współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w wielkopolskich samorządach 13

DOBRE PRAKTYKI

Zwierzakowo
- schronisko dla bezdomnych
psów w Posadówku

Warto podkreślić, że gminy i powiat, które zdecydowały się na udział w projekcie miały już za sobą pozytywne doświadczenia i dużo dobrych praktyk we współpracy z organizacjami obywatelskimi i aktywizowania lokalnych społeczności. Właśnie dlatego, że doceniały wagę tej współpracy były gotowe do dalszego jej rozwoju i podniesienia jakości. Poniżej opisane zostały wybrane dobre praktyki z zakresu współpracy z organizacjami i aktywizowania mieszkańców. Jest ich znacznie więcej, ale musieliśmy dokonać wyboru.

GMINA CZARNKÓW

- W Gminie od 2009r. funkcjonuje stałe partnerstwo lokalne, w skład którego wchodzi władze samorządowe, organizacje obywatelskie oraz przedsiębiorcy. Partnerstwo podejmuje szereg inicjatyw na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów, w szczególności tych związanych z wykluczeniem społecznym i przedsiębiorczością społeczną. Działa bardzo aktywnie na rzecz integracji całego środowiska. Szczególnie aktywnym członkiem partnerstwa jest GOPS.
- W 2014r. opracowano w sposób partycypacyjny Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Czarnków na lata 2014-2020. Strategia obejmuje kompleksowo szereg płaszczyzn życia społecznego Gminy, w tym również rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Założono w niej powołanie w 2015r. Gminnej Rady Polityki Społecznej.

Spotkanie w gminie Czerwonak

GMINA CZERWONAK

- Dobrą praktyką jest wspólne składanie ofert przez piłkarskie kluby sportowe w odpowiedzi na konkursy ogłaszane przez Gminę. Eliminuje to zjawisko niezdrowej konkurencji i pozwala na komplementarne wypracowanie oferty dla mieszkańców.
- Gmina udziela patronatów dla przedsięwzięć realizowanych przez organizacje obywatelskie.
- Gmina wspiera również zadania realizowane przez organizacje na rzecz społeczności lokalnej realizowane poza gminą.
- W Gminie realizowany jest budżet obywatelski, którego celem jest włączenie obywateli w proces podejmowania decyzji dotyczących gminy i jej rozwoju. Dzięki niej mieszkańcy mogą poznać mechanizmy konstruowania budżetu gminy, a władze otrzymają cenne informacje o potrzebach i oczekiwaniach mieszkańców. Z budżetu Gminy Czerwonak na 2016r. wydzielono 900 tys. złotych na inwestycje zaproponowane przez mieszkańców.

Siedziba Centrum Integracji Społecznej w Krobia

GMINA KROBIA

- W latach 2011 i 2012 funkcjonował w Gminie fundusz pożyczkowy dla organizacji pozarządowych, w wysokości odpowiedni 10 000 zł (2011) oraz 5000 zł (2012).
- Gmina przeznacza dużą kwotę środków na współpracę z organizacjami – co roku jest to 200 000 zł.
- W 2014r. opracowano metodą partycypacyjną Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych. W 2015r. z inicjatywy MGOPS powołano Zespół ds. Wdrażania Strategii.
- Od czterech lat działa Rada Sportu Gminy Krobia.
- W Gminie funkcjonuje Młodzieżowy Program Grantowy, w ramach którego można zdobyć granty - dofinansowanie na wsparcie pomysłów, realizowanych w takich obszarach jak: kultura, sztuka, sport, edukacja, aktywność społeczna, ekologia, nowoczesne technologie i innych, związanych z aktywnością młodzieży. O dotacje, w kwocie 500-1000 zł., ubiegać się mogą grupy młodzieżowe, których członkami jest przynajmniej 5 osób w wieku 13-21 lat, zamieszkujących na terenie Gminy Krobia.

Gospodarstwo ekologiczne w Marszewie

GMINA KOTLIN

- Ciekawą praktyką w Gminie Kotlin jest działalność Stowarzyszenia „Przyszłość Kotlina”. Pomimo tego, że w Gminie nie funkcjonuje formalne centrum organizacji pozarządowych, to jego funkcję pełni wspomniane wcześniej Stowarzyszenie. Członkowie „Przyszłości Kotlina” wspomagają swoim doświadczeniem i wiedzą inicjatywy nieformalne grupy obywateli nie posiadających doświadczenia w aplikowaniu o środki zewnętrzne na realizację różnorodnych pomysłów. Stowarzyszenie „Przyszłość Kotlina” „użyczą” swojej marki pozyskując środki na konkretne przedsięwzięcia realizowane już bezpośrednio przez pomysłodawców. Podobnym wsparciem służy innym organizacjom, które z różnych przyczyn nie są w stanie samodzielnie występować o granty, patronaty, gadzety itp.
- Od 2012r. Stowarzyszenie „Przyszłość Kotlina” oraz samorząd gminny zainicjowały proces współpracy administracji gminnej z organizacjami integrując dotychczasową działalność ośmiu kół gospodyń wiejskich z tematycznym Świętem Pomidora (impreza ponadpowiatowa) odbywająca się od tego czasu corocznie w ostatnią sobotę sierpnia. Ze względu na ten potencjał w 2016r. planuje się zarejestrować stowarzyszenie tych kół, co ujęte jest w Programie Współpracy,

Dom ekologiczny Zbyszka Ściany w Marszewie wykonany w technologii gliniano-słomianej

Owce w gospodarstwie ekologicznym Fundacji Pomocy Wzajemnej Barka w Chudobczycach.

GMINA LWÓWEK

- Od 2006r. w Gminie funkcjonuje partnerstwo lokalne, zainicjowane przez Fundację BARKA, którego członkami są 34 podmioty: gmina i jej wszystkie jednostki organizacyjne, organizacje obywatelskie, przedsiębiorcy oraz podmioty ekonomii społecznej jak spółdzielnie socjalne i przedsiębiorstwo społeczne. Partnerstwo spotyka się regularnie i inicjuje szereg działań na rzecz rozwoju Gminy. Między innymi opracowywane są i wdrażane partnerskie projekty ze źródeł zewnętrznych. Wszyscy uczestniczą w budowie społeczeństwa obywatelskiego.
- Partnerstwo, a przede wszystkim MGOPS, wspiera bardzo aktywnie powstawanie nowych organizacji, które obecne są już praktycznie w każdej miejscowości gminnej.
- Gmina Lwówek, podobnie jak Krobia, przeznacza dużą kwotę środków na współpracę z organizacjami – co roku jest to 200 000 zł.
- Partnerstwo wspiera również powstawanie i funkcjonowanie przedsiębiorstw społecznych (m.in. spółdzielni socjalnych oraz Schroniska dla psów „Zwierzakowo”, prowadzonego przez Stowarzyszenie Wielkopomoc z Posadówka), a także Centrum Integracji Społecznej.

GMINA RYDZYNA

- Gmina ściśle współpracuje ze Stowarzyszeniem prowadzącym Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centrum Integracji Społecznej oraz spółdzielnię socjalną. Dzięki zaangażowaniu władz samorządowych udało się zawiązać międzygminne partnerstwo, dzięki któremu do CIS-u w Kłodzie w Gminie Rydzyna są kierowane osoby wykluczone z innych gmin, współfinansujących ich udział w programie.
- W Urzędzie Miasta i Gminy utworzono od 2015r. oddzielne stanowisko ds. promocji i komunikacji społecznej.
- Dzięki środkom z programu współpracy Gminy z organizacjami, lokalna organizacja pozarządowa może zapewnić mieszkańcom bezpłatne poradnictwo prawne w ciągu roku.

GMINA ŚWIĘCIECHOWA

- Od 2014r. w Gminie funkcjonuje Młodzieżowa Rada Gminy, która liczy 10 osób w wieku od 13 do 20 lat, a jej kadencja trwa dwa lata. Rada ma charakter konsultacyjny i działa w celu upowszechniania idei samorządności wśród młodzieży aktywizacji środowisk młodzieży, propaguje idee współodpowiedzialności za wspólnotę lokalną. Organami Rady są Prezydium, Komisja Rewizyjna oraz Zespoły Problemowe. Opiekunem Rady jest Sekretarz Gminy Święciechowa.
- Zapoznając się z funkcjonowaniem współpracy samorządu Gminy Święciechowa z organizacjami pozarządowymi na pierwszy plan wysuwa się chęć stałego udoskonalania modelu tej współpracy i poszukiwania rozwiązań służących temu

Sadzonki ekologiczne
w Marszewie

W siedzibie Centrum Integracji
Społecznej w Kłodzie prowadzonym
przez Stowarzyszenie Pro Activ

celowi. W ciągu ostatniego roku Gmina poszerzyła w sposób znaczący katalog zadań, z zakresu których ogłaszany jest otwarty konkurs ofert- do tego czasu były to tylko zadania z zakresu kultury fizycznej, umożliwiono korzystanie organizacjom z tzw. trybu pozakonkursowego, samorząd gminy zorganizował szereg szkoleń i spotkań służących wzmacnianiu potencjału organizacji obywatelskich np. na temat pozyskiwania środków, aktywizacji lokalnych społeczności, animacji prowadzonej przez liderów itp. Z kolei Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świąciechowie prowadzi działania w celu uruchomienia Centrum Wolontariatu, mającego służyć zarówno propagowaniu idei wolontariatu, ale także tworzeniu warunków do rozwoju wolontariatu międzypokoleniowego.

GMINA ŚREM

- Gmina powierza organizacjom wykonanie niektórych zadań publicznych np. świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych lub opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z grupy ryzyka, prowadzenie hostelu dla osób uzależnionych od alkoholu i doświadczających przemocy w rodzinie, w tym dla osób bezdomnych, realizacja programu terapeutycznego poprzez prowadzenie domu dla bezdomnych kobiet dotkniętych uzależnieniem od alkoholu i doświadczających przemocy w rodzinie oraz prowadzenie Międzygminnego Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Gaju.
- Gmina przeznaczona środki finansowe w formie małych grantów, na zadania realizowane jako inicjatywy lokalne.
- W Gminie realizowany jest Budżet Obywatelski. W 2015r. przeznaczono na ten cel 500 tys. zł. Z budżetu obywatelskiego mogą być sfinansowane pomysły i inicjatywy mieszkańców. Muszą jedynie dotyczyć zadań gminy oraz mieć możliwość realizacji w trakcie jednego roku budżetowego.
- Gmina wynajmuje pomieszczenia dla organizacji obywatelskich przy symbolicznej odpłatności.
- Należy podkreślić duże zaangażowanie organizacji w pozyskiwanie środków ze źródeł zewnętrznych i podejmowanie różnorodnych inicjatyw obywatelskich.

GMINA WIELEŃ

- Dobrą praktyką w Gminie jest działalność Ośrodka Kultury nakierowana na wspieranie inicjatyw organizacji i grup nieformalnych.
- Silnie rozwinięte i aktywne są grupy nieformalne, zwłaszcza grupy seniorów.
- Organizacje realizujące zadania starają się każdorazowo włączać w dane zadanie inne organizacje i grupy nieformalne.

Fotel wykonany w Zakładzie
Makerspace prowadzonym przez
fundację Animatoria w Poznaniu

POWIAT RAWICKI

- Ciekawą inicjatywą samorządu powiatowego jest współtworzenie forum na rzecz społecznej odpowiedzialności rzemiosła. W spotkaniach inauguracyjnych to przedsięwzięcie biorą udział osoby reprezentujące sektor publiczny, prywatny i pozarządowy. Celem projektu jest wymiana doświadczeń w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu, a przez to zwiększenie zdolności adaptacyjnych firm rzemieślniczych wobec zmian zachodzących na lokalnym rynku usług. Liderzy Forum zaplanowało m.in. zorganizowanie konkursu „Społecznie Odpowiedzialny Rzemieślnik”, promującego tzw. „dobre praktyki” w obszarze relacji przedsiębiorców z pracownikami, klientami, działań na rzecz ochrony środowiska i lokalnej społeczności.
- Powiat Rawicki, reprezentowany przez członków zarządu Powiatu oraz władarze pięciu gmin należących do powiatu rawickiego w dowód uznania za sukcesy gospodarcze, biznesowe, a także za działalność społeczno-kulturalną od kilku lat corocznie przyznają certyfikaty „Laur Przedsiębiorczości”, tytuły „Działacz Społeczny Roku” oraz „Mecenas Kultury” wyróżniającym się osobom, firmom i instytucjom z terenu powiatu. Zgodnie z kilkuletnią tradycją wręcza się je podczas uroczystości „Laury Przedsiębiorczości i Gala Społeczno-Kulturalna Powiatu Rawickiego”, która odbywa się np. w rawickim Domu Kultury. W gronie gości są przedstawiciele samorządów: powiatowego i gminnych, lokalni przedsiębiorcy, sportowcy, a także wiele innych osób w szczególny sposób zaangażowanych na rzecz rozwoju regionu i lokalnej społeczności.

WIZYTY STUDYJNE

W ramach projektu zorganizowane zostały 3 wizyty studyjne, w których łącznie wzięło udział 45 osób. W trakcie wizyt odwiedzono następujące miejsca:

Gmina Czarnków – wójt Gminy Czarnków Bolesław Chwarścianek wraz ze Stefanem Wawrzyniakiem z Fundacji Gębiczyn zaprezentowali modelowe partnerstwo lokalne, jakie udało się wypracować w gminie dzięki ścisłej współpracy z wieloma partnerami żywo zaangażowanymi w rozwój przedsiębiorczości społecznej i funkcjonowanie utworzonego Centrum Praktyk Kulturalnych i Integracji w Gębiczynie.

Gmina Krobia

Spotkanie odbyło się w siedzibie Spółdzielni Socjalnej Ecos (spółdzielnia osób prawnych: Gminy Krobia i Powiatu Gostyńskiego) w Krobi. Spółdzielnia powstała po zamknięciu gminnego zakładu komunalnego i przejęła jego zlecenia. Jest to pierwsza spółdzielnia socjalna w Polsce, która założyła CIS. W Centrum powstał warsztat dla osób z wyższym wykształceniem, którego uczestnicy mają praktyki w świetlicach szkolnych i przedszkolu. Następnie Pani Maja Moskwa-Loman, Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych, przedstawiła zasady powołanego przez Gminę Krobia funduszu pożyczkowego dla organizacji pozarządowych.

Gmina Rydzyna

W Gminie Rydzyna wizyta odbyła się w miejscowości Kłoda, gdzie Stowarzyszenie Pro Active prowadzi CIS. To samo Stowarzyszenie prowadzi również Warsztaty Terapii Zajęciem oraz Spółdzielnię Socjalną osób prawnych (razem z Powiatem Leszczyńskim). Zarówno CIS, jak i spółdzielnia wykonują prace na zlecenia samorządów gminnych i powiatowego.

Poznań

W stolicy Wielkopolski uczestnicy zapoznali się z działalnością Fundacji Pomocy Wzajemnej Barka, w szczególności z prowadzonymi przez nią działaniami na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem. Fundacja i współpracująca z nią Szkoła Barki prowadzą dwa CIS-y, które przyjmują do swoich programów mieszkańców Poznania skierowanych przez MOPR. Prowadzenie CIS-ów wiąże się również ze współpracą z Powiatowym Urzędem Pracy. W trakcie wizyt uczestnicy odwiedzili również Restaurację „Wspólny Stół”, która prowadzona jest przez spółdzielnię socjalną osób prawnych i tworzy miejsca pracy dla osób kończących CIS. Centrum wykonuje również prace porządkowe i remontowe na

Spotkanie z kierownik MGOPS
- Alicją Zajac w Stowarzyszeniu
Integracji Społeczności Lokalnych
Wielkopomoc w Posadowku

Dworek, dom wspólnoty i ogród ekologiczny w Chudobczycach

zlecenie instytucji publicznych: Przedszkole nr 100, Zarząd Dróg Miejskich, Zakład Komunalnych Zasobów Lokalowych, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Targowiska Wielkopolskie, Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu.

Uczestnicy wizyt zapoznali się także z działalnością Fundacji Animatoria, która w centrum Poznania prowadzi otwarty Zakład, gdzie każdy mieszkaniec może naprawić zepsute sprzęty (samodzielnie lub z pomocą kogoś bardziej doświadczonego), albo „wyprodukować” coś pożytecznego i oryginalnego. Działają tu warsztaty: stolarski, ślusarski, spawalniczy, elektroniczny, poligraficzny, fotograficzny i krawiecki, w których można skorzystać z maszyn, narzędzi i ploterów.

Gmina Kwilcz

W Gminie Kwilcz uczestnicy wizyt odwiedzili Wspólnotę i Centrum Integracji Społecznej prowadzone przez Stowarzyszenie Integracyjne Wspólnot Barki w Chudobczycach. CIS wykonuje wiele prac na zlecenie Gminy i lokalnych przedsiębiorców. Nad jeziorem mieści się ośrodek wypoczynkowy prowadzony przez przedsiębiorstwo społeczne. Korzystają z niego między innymi osoby zagrożone wykluczeniem społecznym w ramach różnego typu projektów współfinansowanych ze środków publicznych.

Gospodarstwo ekologiczne w Marszewie

Gmina Lwówek

Tutaj uczestnicy wizyt mieli okazję zapoznać się z działalnością Partnerstwa Lokalnego, działającego w Gminie od 2006r. Prezentowała ją Pani Alicja Zając, kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Spotkanie odbyło się we wsi Posadówek w siedzibie Stowarzyszenia Wielkopomoc, prowadzącego Dom Wspólnotowy dla osób bezdomnych, a także przedsiębiorstwo społeczne pod nazwą „Zwierzakowo”. Przedsiębiorstwo prowadzi schronisko dla psów i ma podpisaną umowę z 7 gminami, następnie czekają w kolejce. Zatrudnienie znalazły tu 3 osoby bezdomne, po rozbudowie schroniska powstaną następne 3 miejsca pracy.

Następnie uczestnicy odwiedzali Fundację Zbigniewa Ściany – Gospodarstwo Edukacji Ekologicznej w Marszewie. Fundacja prowadzi budowę domu z gliny przeznaczonego dla rodziny z dwójką dzieci, która doświadczyła bezdomności. Projekt ten jest przykładem wielostronnej współpracy organizacji pozarządowych, administracji publicznej i przedsiębiorstw wdrażających wolontariat pracowniczy. Przy budowie pomagają między innymi wolontariusze z Francji i Stanów Zjednoczonych.

PROGRAMY WSPÓŁPRACY NA 2016 ROK

Głównym narzędziem wdrażania Modelu stały się Programy współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2016 rok. Wszystkie gminy i powiat biorące udział w projekcie wyraziły zgodę na przesunięcie terminu uchwalania Programu na czerwiec 2015r. Zazwyczaj programy są uchwalane na przełomie października i listopada, więc była to spora zmiana.

Praca nad programami była prowadzona w trakcie spotkań organizowanych w każdej JST. Brali w nich udział zarówno przedstawiciele administracji publicznej, jak i lokalnych organizacji. W trakcie pierwszego spotkania została przeprowadzona diagnoza stanu współpracy. Następnie prezentowany był Model. Później odbywały się warsztaty w całości poświęcone opracowaniu programów. Z założenia programy miały zostać wzbogacone o te elementy modelu, których zabrakło w poprzednich latach. Poniżej znajduje się zestawienie tego, co nowego, w stosunku do poprzednich lat, udało się wypracować w poszczególnych JST.

CZARNKÓW

W ramach pierwszej płaszczyzny:

1. Inicjowanie i wspieranie tworzenia i funkcjonowania stałych i zadaniowych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli gminy. Prawo do zainicjowania zespołów przysługuje zarówno organizacjom pozarządowym, jak i przedstawicielom gminy i jej jednostek organizacyjnych.
2. W ramach konsultacji z organizacjami pozarządowymi organizowane będą w szczególności konsultacje strategii i programów dotyczących realizacji polityk publicznych oraz rozwiązań instytucjonalnych, a także konsultacje założeń projektów i aktów normatywnych oraz zasad realizacji innych przedsięwzięć.
3. W ramach wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności
  - a) organizowane będą regularne spotkania (co najmniej 1 raz w miesiącu) Wójta Gminy Czarnków z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
  - b) na stronie internetowej Urzędu Gminy prowadzony będzie kalendarz imprez i przedsięwzięć organizowanych przez organizacje pozarządowe oraz Gminę i jej jednostki organizacyjne.

W ramach drugiej płaszczyzny:

1. Zwiększono zakres priorytetowych zadań publicznych, w tym o działania na rzecz dzieci, młodzieży i seniorów. A także o działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.
2. Do finansowych form współpracy dodano dofinansowanie wymaganego finansowego wkładu własnego organizacji pozarządowych, które ubiegają się o zewnętrzne środki finansowe, a także inicjowanie i realizacja mechanizmów finansowych nakierowanych na zapewnienie płynności finansowej organizacji realizujących projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych, w tym udzielanie poręczeń.
3. Do form współpracy pozafinansowej dodano wspólną realizację projektów partnerskich w szczególności w oparciu o środki finansowe Unii Europejskiej.

W ramach trzeciej płaszczyzny:

1. Organizacjom będzie udzielane wsparcie, w szczególności

głości w zakresie:

- a) pomocy przy organizowaniu spotkań otwartych przez organizacje, których tematyka wiąże się z programem, np. poprzez możliwość nieodpłatnego udostępnienia lokalu, środków technicznych, itp.;
  - b) organizacji przez gminę lub współudział organu gminy w organizacji szkoleń, konferencji, forum wymiany doświadczeń, w celu podniesienia sprawności funkcjonowania organizacji. Gmina zobowiązana będzie do stałego zbierania informacji na temat potrzeb szkoleniowych i doradczych organizacji, a także przekazywania organizacjom informacji (o ile takie będzie posiadać) o szkoleniach i doradztwie organizowanym przez inne podmioty;
  - c) promocji organizacji pozarządowych poprzez prowadzenie bazy organizacji działających na terenie gminy.
2. Inicjowanie i wspieranie inicjatyw nakierowanych na utrzymanie trwałego partnerstwa lokalnego.

CZERWONAK

W ramach pierwszej płaszczyzny wzbogacono katalog form współpracy:

1. Formy współpracy uzupełniono o wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności. W ramach realizacji tej formy współpracy:
  - a) organizowane będą regularne spotkania (co najmniej 1 raz na kwartał) Wójta Gminy Czerwonak z organizacjami pozarządowymi,
  - b) na stronie internetowej Urzędu Gminy prowadzony będzie kalendarz imprez i przedsięwzięć organizowanych przez organizacje pozarządowe oraz gminę i jej jednostki organizacyjne.
2. Konsultowanie z gminną radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. W ramach realizacji tej formy współpracy organizowane będą w szczególności konsultacje strategii i programów dotyczących realizacji polityk publicznych oraz rozwiązań instytucjonalnych, a także konsultacje założeń projektów i aktów normatywnych oraz zasad realizacji innych przedsięwzięć.

3. Inicjowanie i wspieranie tworzenia i funkcjonowania stałych i zadaniowych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli gminy. Prawo do zainicjowania zespołów przysługuje zarówno organizacjom pozarządowym, jak i przedstawicielom Gminy i jej jednostek organizacyjnych.

W ramach drugiej płaszczyzny:

1. Obszar współpracy Gminy Czerwonak z organizacjami pozarządowymi wzbogacono o dodatkowe zadania własne gminy w zakresie:
  - działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
  - działalności wspomagającej rodziny,
  - działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości.
2. Wprowadzono zapis dotyczący wspólnej realizacji projektów partnerskich w szczególności w oparciu o środki finansowe Unii Europejskiej.
3. Zwiększony został zakres priorytetowych zadań o następujące:
  - a) integracja i aktywizacja społeczna osób starszych,
  - b) działania na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
  - c) wypoczynku dzieci i młodzieży: organizacja kolonii i obozów letnich i zimowych oraz półkolonii i innych form spędzania wolnego czasu poza terenem zamieszkania,
  - d) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
  - e) działalność wspomagająca rodziny.

W ramach trzeciej płaszczyzny:

1. Organizacjom będzie udzielane wsparcia, w szczególności w zakresie:
  - a) pomocy przy organizowaniu spotkań otwartych przez organizacje, których tematyka wiąże się z programem, np. poprzez możliwość nieodpłatnego udostępnienia lokalu, środków technicznych, itp.,
  - b) organizacji przez gminę lub współudział organu gminy w organizacji szkoleń, konferencji, forum wymiany doświadczeń, w celu podniesienia

- sprawności funkcjonowania organizacji. W ramach tej formy współpracy Gmina zobowiązana jest do stałego zbierania informacji na temat potrzeb szkoleniowych i doradczych organizacji, a także przekazywania organizacjom informacji (o ile takie będzie posiadać) o szkoleniach i doradztwie zorganizowanym przez inne podmioty,
- c) promocji organizacji pozarządowych poprzez prowadzenie bazy organizacji działających na terenie gminy.
  2. Inicjowanie i wspieranie inicjatyw nakierowanych na utworzenie trwałego partnerstwa lokalnego.

WIELEŃ

W ramach pierwszej płaszczyzny:

1. Współpracę z wykorzystaniem form pozafinansowych wzbogacono o wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania poprzez:
  - przekazywanie przez organizacje informacji o przewidywanych lub realizowanych w 2016 roku zadaniach sfery publicznej,
  - organizowanie regularnych spotkań (co najmniej 1 raz w kwartale) Burmistrza Gminy Wieleń z organizacjami pozarządowymi,
  - prowadzenie na stronie internetowej Urzędu Gminy kalendarza imprez i przedsięwzięć organizowanych przez organizacje pozarządowe oraz gminę i jej jednostki organizacyjne.
2. Konsultowanie z organizacjami pozarządowymi aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. W ramach realizacji tej formy współpracy organizowane będą w szczególności konsultacje strategii i programów dotyczących realizacji polityk publicznych oraz rozwiązań instytucjonalnych, a także konsultacje założeń projektów i aktów normatywnych oraz zasad realizacji innych przedsięwzięć.
3. Inicjowanie i wspieranie tworzenia i funkcjonowania stałych i zadaniowych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli gminy. Prawo do zainicjowania zespołów przysługuje

zarówno organizacjom pozarządowym, jak i przedstawicielom Gminy i jej jednostek organizacyjnych.

W ramach drugiej płaszczyzny:

1. Zwiększono obszar współpracy Gminy Wieleń z organizacjami pozarządowymi o następujące zadania:
  - organizacji działań nakierowanych na promowanie ginących zawodów oraz lokalnych i regionalnych tradycji, zwyczajów i obrzędów,
  - organizacji działań nakierowanych na promowanie twórczości lokalnych artystów oraz innych działań z zakresu aktywności artystycznej,
  - wspieranie działań i akcji profilaktyczno-edukacyjnych,
  - wspieranie działań w zakresie profilaktyki chorób cywilizacyjnych,
  - wspieranie inicjatyw dzieci i młodzieży nakierowanych na wykorzystanie nowoczesnych technologii informatycznych, multimedialnych i ICT,
  - zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży,
  - promowanie i organizowanie aktywnych form wypoczynku,
  - działanie na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
  - promocji i organizacji wolontariatu: wspieranie organizacji zajmujących się pośrednictwem pracy dla wolontariuszy, wspieranie działań nakierowanych na wzrost aktywności społecznej w formie wolontariatu, organizacja działań skierowanych na wzrost liczby aktywnych wolontariuszy oraz profesjonalizację ich działań,
  - działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych: organizacja działań nakierowanych na wspieranie (w tym wspieranie finansowe w formie działań regrantingowych) inicjatyw grup nieformalnych, w szczególności grup dzieci i młodzieży oraz seniorów; organizacja przedsięwzięć integracyjnych skierowanych do ogółu mieszkańców; organizacja przedsięwzięć nakierowanych na włączanie w życie społeczności lokalnych grup potencjalnie defaworyzowanych; - organizacja przed-

sięwzięć nakierowanych na wzrost aktywności społecznej seniorów.

2. W ramach form finansowych wprowadzono możliwość zlecenia przez Gminę realizacji zadania publicznego o charakterze lokalnym z pominięciem otwartego konkursu ofert.
3. Wspólna realizacja projektów partnerskich w szczególności w oparciu o środki finansowe Unii Europejskiej.

W ramach trzeciej płaszczyzny:

1. Udzielanie wsparcia organizacjom pozarządowym, w szczególności w zakresie:
  - pomocy przy organizowaniu spotkań otwartych przez organizacje, których tematyka wiąże się z programem, np. poprzez możliwość nieodpłatnego udostępnienia lokalu, środków technicznych, itp.,
  - pomocy w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację zadań publicznych z innych źródeł niż dotacja Gminy Wielerń,
  - organizowanie i współorganizowanie z organizacjami spotkań, konferencji, szkoleń, forum wymiany doświadczeń, i innych podobnych przedsięwzięć w celu podniesienia sprawności i efektywności funkcjonowania organizacji,
  - nieodpłatnego udostępnienia materiałów związanych ze wspieraniem oraz powierzaniem realizacji zadań publicznych, których realizacja odbywa się w drodze konkursu ofert,
  - udzielaniu doradztwa prawnego, finansowego i z zakresu potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania,
  - zbierania informacji na temat potrzeb szkoleniowych i doradczych organizacji, a także przekazywania organizacjom informacji (o ile takie będzie posiadać) o szkoleniach i doradztwie organizowanym przez inne podmioty,
  - promocji organizacji pozarządowych poprzez prowadzenie bazy organizacji działających na terenie gminy,
  - promocji organizacji pozarządowych poprzez organizację przedsięwzięcia promującego działalność

organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych wśród mieszkańców Gminy Wielerń.

2. Inicjowanie i wspieranie inicjatyw nakierowanych na utworzenie trwałego partnerstwa lokalnego.

KOTLIN

W ramach pierwszej płaszczyzny:

Formy współpracy zostały wzbogacone o następujące:

1. Tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych i przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej;
2. Wdrożenie działań zmierzających do zaktualizowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych;
3. W 2016 r. powołany zostanie Zespół Polityki Społecznej o charakterze inicjatywno-doradczym, w skład którego wejdą przedstawiciele administracji publicznej działającej na terenie gminy, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz reprezentanci innych podmiotów działających na rzecz społeczności lokalnej. Głównym celem działalności Zespołu będzie współtworzenie planów, strategii, programów służących lokalnej społeczności.

W ramach drugiej płaszczyzny:

1. Do form finansowych współpracy dopisano zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych w trybie art. 19 a ustawy.
2. Dodano zapis dotyczący powoływania komisji konkursowych: każdorazowo przed powołaniem Komisji Konkursowej na stronie internetowej urzędu oraz tablicy ogłoszeń zamieszczona jest informacja o naborze kandydatów na członków komisji konkursowej spośród przedstawicieli organizacji obywatelskich.

W ramach trzeciej płaszczyzny:

1. Wprowadzono nowe formy współpracy:
  - a) rozpowszechniania i promocji działalności organizacji pozarządowych oraz oddolnych inicjatyw obywatelskich poprzez wszelkie dostępne media

- komunikacyjne,
- b) tworzenie infrastruktury współpracy i integracji samorządu terytorialnego i organizacji obywatelskich poprzez organizację co najmniej raz na pół roku cyklicznych spotkań problemowych przedstawicieli sektora publicznego i społecznego,
  - c) wspieranie, rozwijanie i promowanie idei wolontariatu oraz wykorzystywanie potencjału wolontariuszy, w tym poprzez ich udział w imprezach, festynach itp.
2. We współpracy z zespołem, o którym mowa w pkt 2 sformalizowana zostanie działalność Kół Gospodyń Wiejskich poprzez rejestrację stowarzyszenia działającego w tym obszarze.

ŚWIĘCIECHOWA

W ramach pierwszej płaszczyzny:

W formach współpracy dodano:

1. Wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności;
2. Wspieranie i rozwijanie współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych poprzez utworzenie Zespołu Monitorującego wykonywanie przedsięwzięć z zakresu sfery pożytku publicznego, w skład którego wejdą przedstawiciele administracji publicznej, organizacji obywatelskich oraz innych podmiotów tworzących lokalną społeczność. Głównym celem działalności Zespołu będzie monitorowanie oraz współtworzenie planów, strategii, programów służących lokalnej społeczności.
3. Wdrożenia działań zmierzających do zaktualizowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych;
4. Propagowanie idei współtworzenia i konsultowania projektów planów, programów i strategii przez sektor pozarządowy i administrację publiczną poprzez prowadzenie kampanii edukacyjnej, promocyjnej i informacyjnej w lokalnych mediach, na stronach internetowych oraz podczas otwartych imprez masowych.

W ramach drugiej płaszczyzny:

1. Dodano nowe priorytetowe zadania publiczne.

- a) organizacja spotkań i wydarzeń o charakterze międzypokoleniowym,
  - b) podejmowanie wszelkich działań zmierzających do zapobiegania wykluczeniu społecznemu,
  - c) promocja i organizacja wolontariatu, w szczególności poprzez:
    - popularyzację wolontariatu wśród dzieci i młodzieży oraz innych mieszkańców Gminy,
    - promocję idei wolontariatu międzypokoleniowego.
2. Dodano zapis dotyczący powoływania komisji konkursowych: każdorazowo przed powołaniem Komisji Konkursowej na stronie internetowej urzędu oraz tablicy ogłoszeń zamieszczana jest informacja o naborze kandydatów na członków komisji konkursowej spośród przedstawicieli organizacji obywatelskich.

POWIAT RAWICKI

W ramach pierwszej płaszczyzny:

1. Dodano nowy cel szczegółowy - Zapewnienie możliwości wpływu środowiska organizacji pozarządowych na współtworzenie polityki społecznej w Powiecie Rawickim.
2. W niefinansowych formach współpracy wprowadzono:
  - a) propagowanie idei współtworzenia i konsultowania projektów planów, programów i strategii przez sektor pozarządowy i administrację publiczną poprzez prowadzenie kampanii edukacyjnej, promocyjnej i informacyjnej w lokalnych mediach, na stronach internetowych oraz podczas otwartych imprez masowych,
  - b) współpracę w tworzeniu interaktywnego serwisu informacyjnego na stronach internetowych Powiatu, w tym kalendarza imprez, dotyczącego organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów z terenu powiatu rawickiego,
  - c) monitorowanie realizacji Programu współpracy na 2016 rok oraz dokonywanie jego ewentualnych poprawek.

W ramach drugiej płaszczyzny:

1. Zwiększono zakres współpracy o następujące zadania:

- a) zadania z zakresu działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości: informowanie za pośrednictwem strony internetowej www.powiatrawicki.pl oraz w lokalnej prasie o przedsięwzięciach stymulujących rozwój gospodarczy subregionu rawickiego,
  - b) zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego: organizacja wydarzeń kulturalnych, w tym: konkursów, seminariów, wystaw, koncertów oraz imprez plenerowych nawiązujących do tradycji regionalnej,
  - c) zadania z zakresu nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania: szerzenie oświaty poprzez dofinansowanie organizacji wykładów dla osób dorosłych z różnych dziedzin nauki i techniki,
  - d) pomoc społeczna: realizacja wszelkich przedsięwzięć, których celem będzie przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego.
2. Wzbogacono niefinansowe formy współpracy o umieszczanie informacji dotyczących zadań Powiatu, realizowanych przez organizacje pozarządowe, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Powiatu i na wydzielonych tablicach informacyjnych oraz poprzez gadżety promocyjne będące w dyspozycji samorządów.

W ramach trzeciej płaszczyzny:

1. Dodano nowy cel szczegółowy - Prezentację dorobku środowiska organizacji pozarządowych i promowanie jego osiągnięć.

ŚREM

W ramach pierwszej płaszczyzny:

1. Do szczegółowych celów dodano:
  - a) rozwój współpracy z podmiotami wymienionymi w § 1 uchwały i włączenie ich w system funkcjonowania gminy na zasadzie partnerstwa,
  - b) umocnienie lokalnych działań oraz stworzenie warunków dla powstawania inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej, powstawania nowatorskich rozwiązań realizacji zadań w różnych obszarach zadań publicznych wychodzącym naprzeciw

- oczekiwaniom i dążeniom społecznym,
  - c) integracja podmiotów publicznych i pozarządowych kreujących i realizujących lokalną politykę w sferze zadań publicznych,
  - d) umożliwienie powstania w gminie Śrem zespołu diagnozującego, monitorującego działania różnych podmiotów, wspierającego lokalne organizacje pozarządowe, ułatwiającego określanie potrzeb społecznych, sposobów ich zaspokajania i tworzenia kompleksowych rozwiązań.
2. Wprowadzono nowe formy współpracy:
- a) konsultowaniu z podmiotami programu współpracy, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dot. działalności statutowej tych organizacji,
  - b) podejmowaniu współpracy w tworzeniu zespołu diagnozującego, monitorującego, wspierającego rozwój organizacji, inicjowanego przez organizację pozarządową.

W ramach drugiej płaszczyzny:

1. Dodano nowe zadanie w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych: organizacja szkoleń, spotkań edukacyjnych w zakresie inicjowania, tworzenia i funkcjonowania partnerstw lokalnych.
2. Wprowadzono nowe formy współpracy:
  - a) spotkania edukacyjne umożliwiające realizację działań w projektach partnerskich oraz utworzenie partnerstwa lokalnego,
  - b) umowy o realizację inicjatywy lokalnej,
  - c) gmina Śrem przewiduje środki finansowe w formie małych grantów, na realizację zadań nie wymienionych w programie, realizowanych jako inicjatywy lokalne.

W ramach trzeciej płaszczyzny:

1. Do szczegółowych celów dodano poprawę wzajemnych relacji, komunikacji, promocji poprzez stworzenie płaszczyzny partnerstwa lokalnego, skupiającego w szczególności podmioty sektora publicznego i pozarządowego.
2. Wprowadzono szereg nowych pozafinansowych

form współpracy, które mogą w szczególności polegać na:

- a) udzielaniu informacji o istnieniu innych źródeł finansowania zadań,
- b) udzielaniu referencji, rekomendacji organizacjom ubiegającym się o dofinansowanie z innych źródeł,
- c) udostępnianiu obiektów gminnych (poza halą sportową) do realizacji zadań publicznych na preferencyjnych zasadach,
- d) organizowaniu spotkań, szkoleń podnoszących wiedzę i kompetencje członków organizacji pozarządowych,
- e) realizacji wspólnych przedsięwzięć i inicjatyw lokalnych,
- f) aktualizacji strony internetowej Gminy w zakresie informacji dotyczących organizacji pozarządowych działających w gminie z danymi teledresowymi i krótkim zakresem działalności statutowej,
- g) wzajemnej promocji działań samorządu i organizacji pozarządowych w ramach wspólnych spotkań co najmniej raz w roku, służących tworzeniu dobrego wizerunku organizacji i gminy,
- h) współpracy gminy i jej jednostek organizacyjnych w realizacji różnych imprez i spotkań okolicznościowych,
- i) udzielaniu lokalnym organizacjom, poszukującym partnerów - pomocy w nawiązaniu współpracy z różnymi podmiotami z miast partnerskich w kraju i za granicą,
- j) podejmowaniu współpracy na płaszczyźnie partnerstwa lokalnego, inicjowanego przez organizacje pozarządowe.

LWÓWEK

W ramach pierwszej płaszczyzny:

Formy współpracy pozafinansowej Gminy z organizacjami pozarządowymi zostały wzbogacone o następujące:

1. Wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności.
2. Prowadzenie serwisu informacyjnego na stronie

www.lwowek.com.pl.

3. Prowadzenie bazy danych o organizacjach pozarządowych działających na terenie gminy Lwówek.
4. Informacje przesłane z organizacji pozarządowych.
5. Ogłoszenia Burmistrza o konkursach na realizację zadań publicznych.
6. Inne ważne informacje, w tym kalendarium wydażeń, dla organizacji pozarządowych.
7. Konsultowanie z podmiotami Programu, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.
8. Konsultowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych.
9. Burmistrz Lwówka może powoływać w drodze zarządzenia zespoły o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożone z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej w zakresie, których przewiduje się działania w szczególności:
  - a) diagnozowanie problemów i potrzeb społecznych,
  - b) tworzenie i konsultowanie programów o charakterze strategicznym,
  - c) opiniowanie aktów prawa lokalnego,
  - d) wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności.

W ramach drugiej płaszczyzny:

W opisie form współpracy finansowej wprowadzono zapisy:

1. Na wniosek organizacji pozarządowej lub podmiotu wymienionego w art. 3 ust. 3 ustawy Burmistrz Miasta i Gminy może zlecić realizację zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na jego realizację w trybie 19a ustawy, pod warunkiem zabezpieczenia w budżecie środków finansowych.
2. Powierzenie wykonania zadań publicznych może nastąpić w innym trybie niż określony w ust. 1a, jeżeli dane zadania można zrealizować efektywniej w inny sposób określony w odrębnych prze-

pisach, w szczególności poprzez zakup usług od organizacji, prowadzących działalność gospodarczą lub odpłatną działalność statutową, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004r.

W ramach trzeciej płaszczyzny:

Wspieranie organizacji może przebiegać w następujących formach:

1. Udostępnianie miejsca na stronie internetowej organizacji pozarządowych celem popularyzowania i promocji działań organizacji pozarządowych współpracujących z Gminą Lwówek.
2. Organizowanie spotkań organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy w celu zebrania opinii i wniosków, co do stanu współpracy, a w szczególności realizacji Programu.
3. Udostępnianie organizacjom pozarządowym materiałów promujących Gminę.
4. Udostępnianie organizacjom pozarządowym pomieszczeń Urzędu Gminy lub jednostek organizacyjnych Gminy i bazy technicznej w tych pomieszczeniach, na niekomercyjne spotkania związane z realizacją Programu.
5. Działania na rzecz wzmocnienia instytucjonalnego organizacji pozarządowych, np. wstępne doradztwo prawne, organizowanie lub informowanie o możliwościach uczestnictwa w szkoleniach, konsultacjach, konferencjach.
6. Prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej dotyczącej wspólnych przedsięwzięć Gminy i organizacji pozarządowych.
7. Merytoryczną pomoc w nawiązywaniu kontaktów z organizacjami pozarządowymi spoza Gminy Lwówek i w nawiązywaniu kontaktów międzynarodowych,
8. Pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację zadań publicznych z innych źródeł, niż budżet Gminy Lwówek poprzez informowanie o potencjalnych źródłach finansowania i udzielanie rekomendacji w przypadku ubiegania się przez organizacje pozarządowe o środki ze źródeł zewnętrznych, w tym środków z funduszy Unii Europejskiej.
9. Angażowanie organizacji pozarządowych do wymiany doświadczeń i osiągnięć poprawiających ich skuteczność i efektywność.
10. Informowanie, inicjowanie lub współorganizowanie szkoleń podnoszących jakość pracy organizacji pozarządowych w sferze zadań publicznych.
11. Informowanie, inicjowanie lub współorganizowanie szkoleń dotyczących m. in. pozyskiwania środków ze źródeł zewnętrznych, w tym środków z funduszy Unii Europejskiej.
12. Wydawanie opinii o działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie rekomendacji na ich wniosek.
13. Możliwość objęcia patronatem Burmistrza Gminy Lwówek przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz mieszkańców Gminy Lwówek.
14. Możliwość wspólnej realizacji projektów współfinansowanych ze środków pozabudżetowych.
15. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi statutową działalność w sferze pożytku publicznego.
16. Wsparcie merytoryczne i organizacyjne dla tworzenia i rozwoju organizacji pozarządowych.
17. Zgłaszanie przez organizacje pozarządowe potrzeb społeczności lokalnej i wspólne planowanie działań służących zaspokojeniu potrzeb społecznych.
18. Przyznawanie nagród i wyróżnień osobom prawnym, osobom fizycznym, organizacjom pozarządowym za szczególne zaangażowanie w dziedzinie działalności społecznej.
19. Współpracę pozafinansową z zakresie edukacji, oświaty i wychowania.
20. Rozwijanie współpracy pomiędzy funkcjonującymi zespołami o charakterze doradczym i inicjatywnym, m.in. z Partnerstwem Lokalnym Ziemi Lwóweckiej.
21. Współorganizacja ważnych dla organizacji pozarządowych wydarzeń, m.in. spotkań, imprez kulturalnych, sportowych i promocyjnych, szkoleń i konferencji, zawodów, obchodów, wyjazdów, działań związanych ze współpracą partnerską i innych.

KROBIA

W ramach pierwszej płaszczyzny:

1. Burmistrz Krobia może powoływać w drodze zarządzenia zespoły o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożone z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej w zakresie, których przewiduje się działania w szczególności:
  - diagnozowanie problemów i potrzeb społecznych,
  - tworzenie i konsultowanie programów o charakterze strategicznym,
  - opiniowanie aktów prawa lokalnego,
  - wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności.
2. Zakłada się rozwijanie współpracy pomiędzy funkcjonującymi zespołami o charakterze doradczym i inicjatywnym, m.in. z Radą Seniorów, Radą Sportową, Zespołem ds. Wdrażania Strategii i innych.
3. Zgłaszanie przez organizacje pozarządowe potrzeb społeczności lokalnej i wspólne planowanie działań służących zaspokojeniu potrzeb Społecznych,
4. Formy współpracy pozafinansowej Gminy z organizacjami pozarządowymi poprzez:
  - a) wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności,
  - b) prowadzenie serwisu informacyjnego na stronie www.krobia.pl:
    - prowadzenie bazy danych o organizacjach pozarządowych działających na terenie gminy Krobia,
    - informacje przesłane z organizacji pozarządowych,
    - ogłoszenia Burmistrza o konkursach na realizację zadań publicznych,
    - inne ważne informacje, w tym kalendarium wydarzeń, dla organizacji pozarządowych.

W ramach drugiej płaszczyzny:

Wprowadzono formy współpracy finansowej;

1. Na wniosek organizacji Gmina może zlecić organizacji, na podstawie art. 19a ustawy, realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym z pominięciem konkursu ofert.

2. Gmina może zawierać umowy partnerskie z organizacjami w celu wspólnej realizacji projektów finansowanych ze środków pozabudżetowych.
3. Powierzenie wykonania zadań publicznych może nastąpić w innym trybie niż określony w ust. 1a, jeżeli dane zadania można zrealizować efektywniej w inny sposób określony w odrębnych przepisach, w szczególności poprzez zakup usług od organizacji, prowadzących działalność gospodarczą lub odpłatną działalność statutową.

Wprowadzono również zapisy dotyczące konkursów ze środków pozabudżetowych.

1. Gmina może przeprowadzić otwarty konkurs na wsparcie zadań publicznych skierowanych do mieszkańców Gminy Krobia, realizowanych przez organizacje w ramach programów finansowanych ze środków pozabudżetowych.
2. Rozstrzygnięcie konkursu będzie odbywać się w sposób ciągły każdorazowo po wypłynięciu ofert w wyznaczonych w ust. 2 terminach, aż do wyczerpania środków przeznaczonych na ten konkurs.
3. Wsparcie zadań realizowanych przez organizacje w ramach programów finansowanych ze środków pozabudżetowych wraz z przekazaniem na ten cel dotacji, może być udzielone wyłącznie w przypadku realizacji zadań mieszczących się w priorytetowych zadaniach publicznych, o których mowa w Rozdziale VI - Priorytetowe zadania publiczne.

W ramach trzeciej płaszczyzny:

Formy współpracy pozafinansowej Gminy z organizacjami pozarządowymi

Współpraca pozafinansowa z organizacjami pozarządowymi dotyczy następujących sfer:

1. Informacyjna poprzez:
  - a) udostępnianie miejsca na stronie internetowej organizacjom pozarządowym celem popularyzowania i promocji działań organizacji pozarządowych współpracujących z Gminą Krobia,
  - b) organizowanie spotkań organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy w celu zebra-

- nia opinii i wniosków, co do stanu współpracy, a w szczególności realizacji Programu,
- c) udostępnianie organizacjom pozarządowym materiałów promujących Gminę,
  - d) udostępnianie organizacjom pozarządowym pomieszczeń Urzędu Gminy lub jednostek organizacyjnych Gminy i bazy technicznej w tych pomieszczeniach, na niekomercyjne spotkania związane z realizacją Programu,
  - e) konsultowanie z podmiotami Programu, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji,
  - f) konsultowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych.
2. Organizacyjnej, poprzez:
- a) inicjowanie działań aktywizujących i integrujących organizacje pozarządowe,
  - b) udostępnianie organizacjom pozarządowym pomieszczeń Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych Gminy Krobi,
  - c) działania na rzecz wzmocnienia instytucjonalnego organizacji pozarządowych, np. wstępne doradztwo prawne, organizowanie lub informowanie o możliwościach uczestnictwa w szkoleniach, konsultacjach, konferencjach,
  - d) prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej dotyczącej wspólnych przedsięwzięć Gminy i organizacji pozarządowych,
  - e) merytoryczną pomoc w nawiązywaniu kontaktów z organizacjami pozarządowymi spoza Gminy Krobi i w nawiązywaniu kontaktów międzynarodowych,
  - f) pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację zadań publicznych z innych źródeł niż budżet Gminy Krobi, poprzez informowanie o potencjalnych źródłach finansowania i udzielanie rekomendacji w przypadku ubiegania się przez organizacje pozarządowe o środki ze źródeł zewnętrznych, w tym środków z funduszy Unii Europejskiej,
  - g) angażowanie organizacji pozarządowych do wymiany doświadczeń i osiągnięć poprawiających ich skuteczność i efektywność.
3. Szkoleniowej, poprzez:
- a) informowanie, inicjowanie lub współorganizowanie szkoleń podnoszących jakość pracy organizacji pozarządowych w sferze zadań publicznych,
  - b) informowanie, inicjowanie lub współorganizowanie szkoleń dotyczących m. in. pozyskiwania środków ze źródeł zewnętrznych, w tym środków z funduszy Unii Europejskiej.
4. Innej, poprzez:
- a) wydawanie opinii o działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie rekomendacji na ich wniosek,
  - b) możliwość objęcia patronatem Burmistrza Gminy Krobi przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz mieszkańców Gminy Krobi,
  - c) możliwość wspólnej realizacji projektów współfinansowanych ze środków pozabudżetowych,
  - d) współdziałanie z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi statutową działalność w sferze pożytku publicznego,
  - e) wsparcie merytoryczne i organizacyjne dla tworzenia i rozwoju organizacji pozarządowych,
  - f) przyznawanie nagród i wyróżnień osobom prawnym, osobom fizycznym, organizacjom pozarządowym za szczególne zaangażowanie w dziedzinie działalności społecznej,
  - g) współpracę pozafinansową w zakresie edukacji, oświaty i wychowania,
  - h) współorganizacja ważnych dla organizacji pozarządowych wydarzeń, m.in. spotkań, pikników, festynów, imprez kulturalnych, sportowych i promocyjnych, szkoleń i konferencji, zawodów, obchodów, wyjazdów, działań związanych ze współpracą partnerską i innych,
  - i) udział organizacji pozarządowych we współpracy międzynarodowej gminy Krobia, w szczególności możliwość udziału przedstawicieli organizacji, np. w wizytach studyjnych.

PODSUMOWANIE

Badanie przeprowadzone w poszczególnych JST uczestniczących w projekcie wykazało szczególne deficyty w pierwszej płaszczyźnie współpracy. Najlepiej natomiast sytuacja wyglądała w zakresie płaszczyzny drugiej, czyli współpracy przy realizacji zadań publicznych. W trakcie prac nad programami na 2016r: uczestnicy spotkań nadal najchętniej zajmowali się płaszczyzną drugą, ale również zdecydowanie rozwinęli płaszczyznę trzecią porządkującą infrastrukturę współpracy. Bardziej ostrożnie podeszli do współdziałania w zakresie kształtowania i wdrażania polityk publicznych. Zagadnienia związane z politykami publicznymi są słabo obecne w świadomości zarówno przedstawicieli administracji, jak i organizacji obywatelskich. Mało rozwinięte jest zarządzanie strategiczne w samorządach, a tym bardziej w powiązaniu z budową partnerskiego zaangażowania różnych lokalnych podmiotów. Niemniej, w większości opracowanych w projekcie programów pojawiły się zapisy dotyczące udziału organizacji w kształtowaniu polityk publicznych, a w niektórych nawet bardzo odważne pomysły powołania stałych ciał doradczo-konsultacyjnych diagnozujących i kształtujących politykę społeczną w gminie. To, czy mają one szanse zaistnieć zależy od społecznego zaangażowania przedstawicieli różnych środowisk i od umiejętności stworzenia dobrego klimatu współpracy w tym zakresie przez stronę samorządową. Jeżeli uda się skutecznie powołać tego typu ciała, to będzie to najważniejszym rezultatem podjętych przez nas działań w ramach projektu „Obywatelska Wielkopolska”.

Wprowadzanie nowych standardów współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi jest długotrwałym procesem, który nie ma prawa wydarzyć się w ciągu kilku miesięcy. Dlatego jako realizatorzy projektu, nie spodziewaliśmy się rewolucyjnych zmian. Tym bardziej, że autorzy Modelu podkreślali, iż największe deficyty leżą w kulturze współpracy, a ją najtrudniej jest przeobrazić. Niemniej jednak, udało się zapoznać przedstawicieli administracji i organizacji z założeniami Modelu i zachęcić ich do wprowadzenia jego elementów do programów współpracy na 2016 rok. Nie gwarantuje to, oczywiście, że zapisy programowe zostaną zrealizowane. Można jednak mieć uzasadnioną nadzieję, że po obu stronach zostały pobudzone apetyty na nową jakość współpracy i już teraz rozpoczęte zostaną działania, dzięki którym programy na 2016 r. zostaną w dużej mierze wdrożone.

Życzymy powodzenia oraz wytrwałości wszystkim samorządom i organizacjom uczestniczącym w projekcie w kształtowaniu partnerskiego podejścia do współpracy na rzecz rozwoju społeczności lokalnych!

Zespół realizatorów projektu „Obywatelska Wielkopolska”

Partnerstwo

Komunikacja

Współpraca

Rozwój

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie

Wydawca:
Związek Organizacji Sieć Współpracy Barka
ul. Św. Wincentego 6/9
61-003 Poznań
www.siecbarka.pl

Poznań 2015

Autor: **Lidia Węsierska-Chyc**
Zdjęcia: **Justyna Budzyńska-Gawron**
Projekt i produkcja: **STUDIO POSITIV**